

Szima Judit, amióta az érdekvédelmi munkát elkezdte, állandó zaklatásnak, fenyegetésnek van kitéve. A Tettekés Magyar Rendőrség Szakszervezetének vezetőjét kérdeztük a rendőrség működéséről.

- Főtitkár asszony, miért választotta ezt a szakmát?
- Tanítói, tanári diplomával rendelkezem. 1987-ben kerültem a rendőrséghez, azt hittem, hogy a Grál-lovagok rendjéhez csatlakozom. Bíztam abban, hogy itt mindenki a törvények betartására felelős személy, a rendőrök többsége ennek szellemében él, de egy idő után csalódnom kellett. 1989 óta szakszervezeti tevékenységet is ellátam a rendőrségnél, hivatalos munkám mellett.
- Miért alakult meg a Tettekés Magyar Rendőrség Szakszervezete?
- Hosszú ideig a Független Rendőrszakszervezetnek voltam a tagja, s 1995-ig a megyei vezetője. Történt, hogy 1995-ben az akkori FRSZ-vezetés Tolna megye összes FRSZ-tagját - 240 főt - kizárta, mert határozottabb fellépést vártunk el a szakszervezet felsőbb irányítótól. Azt tapasztaltuk, hogy több esetben eladtak bennünket, illetve a hátunk mögött megegyeztek a szakmai vezetéssel. Ezt követte egyéni kálváriám; pereket kellett indítanom az FRSZ ellen, majd 2000. február 24-én jogerősen mindent megnyertem velük szemben.
- Miben nem értett egyet a Független Rendőrszakszervezettel?
- Nehezményeztük, hogy nem foglalkoznak a vidéken lévő "kisrendőri" problémákkal. Több ilyen ügyünk volt annak idején, pl. a 13. havi bérek ki nem fizetése, aminek kapcsán felszólaltunk az érintettek érdekében. Emiatt ellenem az FRSZ belső vizsgálatot is indított. Mondták: milyen alapon mertem nyilatkozni? Olyan ügyekben szólaltunk föl kollégáink védelmében, amit a felsőbb szakszervezeti vezetés nem tett magáévá, illetve állandóan annullált.
- Első nagy csalódása az olajszőkítési ügy volt, amit elvettek öntől?
- Igen. Arról szólt, hogy földelítettem 70 fiktív céget, és amikor eljutottunk a középszintig, akkor előbb 16 megyére bontották fel, majd hirtelen az ORFK központi bűnüldözési igazgatóságára egyesítették az ügyet, amit ráadásul egy olyan kollégának adtak át, aki akkor került a céghez. Húzták az időt, majd tudomásom szerint több részben megszüntették a nyomozást. Akkor szembesültem először azzal, hogy az ügyészség leírta: nem nyomozhatok megyei hatáskörön kívül eső ügyben.
- Budapesten és egyes vidéki városokban a rendőri vezetők megtiltották, hogy a Tettekés képviselői bizonyos rendőrségi épületekbe bemenjenek.
- Így van. Arra való hivatkozással, hogy nem vagyunk reprezentatívak. Több jelzéssel éltünk az ORFK és az illetékesek felé, mert ez a szervezkedés szabadságának durva megsértését jelenti. Az országos rendőrfőkapitányt már 2006-ban jogerős bírósági végzésben marasztalták el, mert diszkriminálta a TMRSZ-t. A jogerős végzés előírásainak az ORFK a mai napig nem tett eleget. Továbbra is hátrányosan megkülönbözteti szervezetünket, olyan kérdésekben nem tárgyal velünk, mint például a budapesti létszámhiány. Bennünket értekezletekre meg sem hívnak, pedig 2450 tagunk van, ez az aktív rendőri állomány hét százaléka. Amikor a BRFK az éves

értekezletre nem hívott meg minket, kifogást nyújtottunk be. Erre az volt a válaszuk: elfelejtették, hogy mi is vagyunk. Elnézést kértek, de eddigi hozzáállásukat értékelve nehezen hihető az indokuk. Mi azért szándékosságot látunk ezekben a dolgokban.

- A mostani kormány és hozzá tartozó szervezetek nem szeretik azokat a szakszervezeteket, amelyek kiállnak a dolgozók jogaiért.

- Nem tudom, hogy a kormány milyen szakszervezeteket támogat, de tény, hogy a rendőrségen belül a mi szakszervezetünk próbálja meg a belső ellentmondásokat, anomáliákat felszínre hozni, és keresni a kifele vezető utat. A rendőri fizetés annyira méltatlan - a kisrendőrökről beszélek, nem a visszareaktivált rendőri tábournokokról, akik a nyugdíjuk mellett több százezer forintot keresnek és vígan élnek -, hogy még a számlák kifizetésére sem elegendő. Ráadásul még további terheket rónak rájuk. Minősíti ez a rendőri vezetők munkáját. Mindezeknek az a következménye, hogy sokan hagyják el a rendőri állományt.

- Térjünk át a meghurcolására.

- 2004 májusában megalakult szervezetünk Tolna megyében. Tudni kell, hogy előtte egy családi tragédia is beárnyékolta életemet. 2000-ben a férjemmel baleset történt, 166 napig volt kómában, mikor még csecsemő volt a gyermekünk. Kevéssel a megalakulásunk után vitába keveredtünk az akkori belügyminiszterrel, Lamperth Mónikával. Ennek oka a ki nem fizetett tizenharmadik havi munkabérünk volt. Kétévi huzavona után kénytelenek voltak elismerni, hogy jogos a követelésünk. Ám a visszatartott összeget nem egyben kaptuk meg, mint ahogy az eredetileg járt volna, hanem havi részletekben, így az emberek a levonások miatt rosszabbul jártak. Ezt értelmezhattük úgy is, mint egy fricskát. Ugrálhatunk, úgysem megyünk semmire. Jelenleg a Legfelsőbb Bíróságon van az ügy. A másik nagy port felvert eset az volt, hogy Bene Lászlót, az akkori országos rendőrfőkapitányt a bíróság jogerősen elmarasztalta, mivel szervezetünket diszkriminálta.

Mindezek ellenére a népszerűségünk csak nőtt. Akinek mindez nem volt ínyére, persze akcióba lépett. 2005 januárjában adócsalás címén eljárást indítottak ellenem. A belügyminiszter irányítása alá tartozó Rendvédelmi Szervek Védelmi Szolgálatának bírói engedély nélkül kihozta az adóhatóságtól a szakszervezet adózással kapcsolatos iratait, majd feljelentett bennünket. Be szeretnék bizonyítani, hogy a szakszervezet majálisán egy tányér babgulyással többet fogyasztottak, ami már adóköteles és ezután nem fizettük meg az adót. Lejáratomra nemcsak lakásomban, hanem szolgálati irodámban is házkutatást tartottak, annak ellenére, hogy a kért iratokat kérésükre hiánytalanul átadtam. Mindent felforgattak, nem kímélve elhunyt férjem emlékeit sem. A nyomozók közül volt, akit ismertem, de hát parancsot kaptak, a munkájukat végezték. Más kérdés a "hogyan", hisz törvénytelenül jártak el. Minden hasonló esetben fel kell szólítani az érintettet, hogy bocsássa rendelkezésükre, amit keresnek. Ha ez megtörténik, el kell hagyniuk a helyszínt anélkül, hogy valamihez hozzányúltak volna. Ebben az esetben pedig az iratok átadása önként megtörtént. A kérdésre, hogy mit keresnek a továbbiakban, azt válaszolták: más bűncselekmények nyomait. Az egy évig tartó vegzatúrával nem értek el semmit, a babgulyásból nem sikerült adózási bűncselekményt kreálni. De feltehetően nem ez lehetett a lényeg, hanem hogy terjedjen el az "adócsalás" híre. Ezzel párhuzamosan beindultak a sorozatos fegyelmi eljárások, a személyes ellehetetlenítés egyrészt pitiá-ner, másrészt idegölő formái.

- Lamperth Mónika rendet követelt. De mit jelentett neki a rend?

- Amikor ellenem büntetőeljárást indítottak, a rendvédelmi szervek Lamperth Mónika közvetlen irányítása alá tartoztak. A miniszter asszony több esetben is emelt hangon beszélt a Tolna megyei főkapitánynyal arról, hogy még mindig nem tudott rendet tenni a háza táján. Gondolom,

arra utalt, hogy bennünket még nem sikerült annullálnia. A Rendvédelmi Szervek Védelmi Szolgálat, az RSZVSZ a mai napig nem adott választ arra, hogy bírói engedély nélkül hogyan hozták ki a szakszervezet iratait. Ennek alapján ellenem bűneljárás indult, persze ismeretlen tettes ellen indították. Kihallgattak gyanúsítottként, és azzal vádoltak, hogy rendezvényt szerveztünk és a kollégák egy tál ételnél többet fogyasztottak, mint ami adómentes lett volna, majd én mint szakszervezeti vezető nem fizettem az adóhatóságnak 20 ezer forintot, 2003-ban be az adóhatóságnak 20 ezer forintot, 2003-ban meg 40 vagy 50 ezret. Ezért a legsúlyosabb büntetéssel akartak sújtani. Ezt még a Budapesti Ügyészségi Nyomozóhivatal is leírta. Észrevételeztem: akkor szíveskedjenek bemutatni, hogy a rendvédelmi szervek milyen alapon sétáltak be az APEH-hoz, mert ugye, ahhoz bírói engedély kell, ami nem volt. És erre a választ államtitokká minősítették. Ezt dokumentummal is tudom igazolni.

- Az elmondottakból arra következtetek: darázsfészekbe nyúlt bele.

- Nem történt semmi, csak igazat mondunk, és valós problémákat vetünk föl. Elvárjuk, hogy megtalálják a problémákra a megoldásokat. Ha bármely rendőri vezetőnk bűncselekményt követ el, indítsanak eljárást ellene. Eddig minden ilyen eljárást bűncselekmény hiányára való tekintettel szüntettek meg.

- Beszéljünk a 2006-os őszi eseményekről. Cserbenhagyás, túlkapás, jutalomosztás...

- Rendkívül szomorú volt, amikor az MTV-székház ostrománál a beszorult rendőrök megsegítésére nem adtak parancsot a rendőri vezetők. Ott voltak, megtehették volna. Ezzel kapcsolatosan készült az ún. Pap-jelentés, ami megállapítja a hiányosságokat. Azóta sem történt érdemi lépés. Ha a jogszabályok mindenkiere egyformán vonatkoznak, akkor ott is keményen föl kellett volna lépni az igazságszolgáltatásnak. Ezért is tettük szóvá azt az elvtelen jutalmazási rendszert, amelyről 2007 februárjában szereztünk tudomást. Várható volt, hogy a 2006-os őszi események után valahogy "díjazni" kellett a kormányzathoz hű rendőri vezetést. Hogy a háromszázmillió forint szétosztásánál kicsit furcsa lett volna ez az indoklás, az más kérdés. Így a pénzt az úgynevezett teljesítményelterelés ürügyén utalták ki, csak hogy ez jogszabályi előírásba ütközött. Ráadásul a jutalmazottak körében akadtak olyan személyek, akiknek magatartása, szakmai munkája finoman szólva visszatetszést keltett az állományban és a közvélemény jelentős részében. A "pofapénzből", ahogyan e módszert elnevezték, 290 rendőri vezető részesült. A több mint húszezer középvezető és beosztott rendőr közül egyet sem találtak jutalmazásra érdemesnek. A TMRSZ vizsgálatot kért az ügyben, hiszen a rendőri vezetés saját magának "szavazott meg" - mint később kiderült, miniszteri "engedéllyel" - 300 millió forint közpénzt a testület költségvetéséből. A Budapesti Katonai Főügyészség álláspontja szerint nem történt hűtlen kezelés, senkit nem károsítottak meg, hiszen a rendőrségi létszámhiányból adódó bérmaradvány egy részéből adódott a kiosztott összeg. Itt csak az a gond, hogy a rendőröknek a jogos járandóságukat nem fizetik ki, bírói útra kényszerítik kollégáinkat, ami a munkamorált teljesen rombolja, hiszen amíg egyik oldalon a jogszabállyal ellentétes juttatásokat látja, addig a másik oldalon a jogszabályon alapuló kötelezés ellenére sem tesznek eleget a vezetők kötelezettségeiknek.

- A rendőrségen belül nem az lenne a cél, hogy kiszűrjék azokat, akik törvénytelenül járnak el?

- Nemcsak célszerű lenne, hanem jogszzerű is! A jogtalanságot elkövetőkkel szemben keményen és határozottan kell föllépni, de ez csak egy bizonyos szintig érvényesül, hiszen a rendőri vezetők azok, akik kiadják az utasításokat és a parancsokat az alsóbb szinteken lévőeknek. Mivel parancsuralmi rendszerben élünk, félkatonai szervezetnek minősülünk, a parancsot végre kell hajtani. Egy esetben lehet a parancsot megtagadni, ha bűncselekmény elkövetésére ad utasítást. Ha szabályszegésre kap utasítást, azt végre kell hajtani. Ha nem

hajtja végre a kisrendőr, amikor azt mondja neki a vezetője, hogy márpedig te most kimész, intézkedsz és bírságolsz, akkor katonai bíróság elé állíthatják parancsmegtagadásért. A katonai bíróság nem fogja vizsgálni, hogy a parancs jogszerű volt-e vagy jogszerűtlen. Bírói ítéletünk van arra, hogy a katonai bíróság indoklásában kifejtette, hogy nem vizsgálja a parancs jogszerűségét, mert azt álláspontja szerint nem is kell vizsgálnia. Azt vizsgálja csak, hogy a jogos vagy jogtalan parancsot a kisrendőr végrehajtotta-e, ha azt nem hajtotta végre, a kisrendőrt elítélte. Mondok egy példát: egy négyzetméteren 13 órát kell állnia a kisrendőrnek és sürgősen WC-re kellene távoznia. Döntenie kell, hogy kérjen-e engedélyt az őrhely elhagyására, vagy a nadrágja bánja, ami a 20 fokos hidegben további egészségromlást is eredményez. Elmegy a WC-re, eközben az ellenőrző szolgálat megérkezik, feljelentik, elítélik. Azt nem vizsgálják, hogy a parancsnok nem intézkedett az óránkénti 10 perces melegedőidőről, a meleg tea biztosításáról, a túlóra kifizetéséről stb. Ezzel a bírói jogértelmezéssel álláspontom szerint a rendőrségen belüli önkényt csak tovább erősítik.

- Mindezek tükrében milyen jelenleg a rendőrség és a lakosság közötti kapcsolat?
- Szakszervezetünk nagyon szeretné, ha a lakosság azt érezné, hogy a rendőrség érte van és érte dolgozik. Hogy a kapcsolat milyen? Változó.
- Az utóbbi időben nem ez érzékelhető. A lakosság mintha jobban félne a rendőrségtől, nem támogatja, nincs meg a bizalom az emberekben. Hogyan lehetne ezt visszanyerni?
- A bizalmat úgy lehet visszaszerezni, hogy a jogszabályoknak megfelelően a rendőr szakszerűen, tisztességesen, emberségesen intézkedik. Ehhez az kell, hogy olyan rendőri vezetőink legyenek, akiknek az az érdekük, hogy a kifogásolt esetek többet ne történjenek meg.

- Önök honlapjukon többször foglalkoztak a rendőrség és a politika viszonyával. Ebben a kérdésben önök szerint most mi a helyzet, várható-e változás?
- Az a gond, hogy a törvényi szabályozás szerint a rendőri vezető indoklás nélkül fölállítható. A rendőri vezetők ezáltal nem arra törekednek, hogy a törvényeknek feleljenek meg, hanem arra, hogy a felső vezetők elvárásait kiszolgálják. Ezzel bezárul a kör; megindul a kézi vezérlés. Ha el lehetne érni az országos rendőrfőkapitány kétharmados többséggel történő megválasztását, onnantól kezdve tudna a jog mentén tevékenykedni. Nem lenne ilyen a helyzet Magyarországon, és elkerülhetővé válnának a túlkapások. Most egyre több rendőrségi törvénytelenység derül ki, ami annak is köszönhető, hogy a szakszervezetünk igyekszik ezeket felszínre hozni, mert eddig a szőnyeg alá kerültek. Még ma is megpróbálják eltussolni a kellemetlen ügyeket.

- Főtitkár asszony nem fél?
- Hát most mitől féljek? Csak az életemet vehetik el.
- Az pont elég.
- Félni fél az ember, mindennap érnek különböző atrocitások, de ameddig lehet, szeretnék tenni a kollégáimért.

Oláh János József